

فیتنہی گومان و دودلی و فیتنہی حەزو ئارەزوو

[کردی - کوردی - kurdish]

رەنج شیخانی

پیداچونەوہی: پشتیوان ساییر عەزیز

2015 - 1436

IslamHouse.com

فتنة الشبهات وفتنة الشهوات

« باللغة الكردية »

رنج شيخاني

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2015 - 1436

IslamHouse.com

فیتنه‌ی گومان و دودلی و فیتنه‌ی حه‌زو ئاره‌زوو

دوو فیتنه کاره‌سات بارو له‌ناو به‌ره‌که‌ی باوه‌ردار:

یه‌که‌م: فیتنه‌ی (الشبهات) گومان و دودلی!.

دووهم: فیتنه‌ی (الشهوات) حه‌زو ئاره‌زوو!.

عن أبو هريرة - رضي الله عنه - أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: ((بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ فَتَنَا كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ، يُصْبِحُ الرَّجُلُ مُؤْمِنًا وَيُمْسِي كَافِرًا، أَوْ يُمْسِي مُؤْمِنًا وَيُصْبِحُ كَافِرًا، يَبِيعُ دِينَهُ بَعْرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا)). [أخرجه مسلم (١١٨) واللفظ له، وأحمد (١٠٧٧٢) و (٨٠٣٠) والترمذي (٢١٩٥) وابن حبان (٦٧٠٤) وغيرهم. وصححه : مسلم والترمذي وابن حبان وأبو عوانة والبخاري والألباني وغيرهم].

واته: له ئه‌بو هوره‌بیره‌وه (خوای لی رازی بی‌ت) ده‌گی‌رت‌ه‌وه که‌وا پێ‌غه‌مبه‌ری خوا (صلی الله علیه وسلم) فه‌رموو‌یه‌تی: ده‌ست پێ‌ش خه‌ری بکه‌ن له‌کرده‌وه‌ی چاکه‌دا پێ‌ش ئه‌وه‌ی فیتنه‌ وه‌ک پارچه‌یه‌ک شه‌وی تاریک بدات به‌سه‌رتاندا!، پیاو به‌یانی به‌باوه‌ر داری به‌سه‌رده‌بات و ده‌گاته‌ ئیواره‌ بی‌باوه‌ر

دەبىتتەو، يان ئىۋارە بە باۋەردارى بەسەر دەبات و بەيانى
بىباۋەر دەبىتتەو، دىنەكەى دەفرۇشيت بە بەشىك لەمالى
دونىا!.

يەكەم "فیتنەى (الشبھات) گومان و دودلى!.

ئەم فیتنەى پەيوەستە بە ئاينەو كەبەراستى زور سامناك
و لەناوبەرە ، چونكە مروقى باۋەردار لە پاكتى يەكخوا
پەرستى يەو دەباتە ناو پىسى هاوئل پەيداكردن و
بىباۋەرى ۋەلگەرەنەو دەور كەوتنەو لەدىن، بەشىۋەيەك
كارىگەرى دروست دەكات لەسەر بىروباۋەرى مروف كە لە
نورو پوناكى سوننەتەو دەبباتە دەرەو بو تارىكايى
بىباۋەرى و گومرايى و داھىنراۋەكان!.

ئەم گومان و دوو دلى يە لەكەسىكەو دەگوزرىتەو بو
كەسانى ترىش ، تا زياد دەكات و بەرامبەر لاواز دەكات ،
گومانەكانىش بەشىۋەيەكى گشتى لەرپىگەى گوڤارو رۆژنامەو
كتىب و كاسىت و كەنالە ئاسمانىەكان و ، تۆرە
كۆمەلايەتىەكان و ئەنتەرنىت ، يان لەرپىگەى گفتوگوكردن و
رۋبەرۋوبونەو لەگەل كەسانىكى بى دىن يان گومرادا

سه‌رچاوه ده‌گریت به‌تاییه‌تی ئه‌گهر که‌سی مسوّلمان
نه‌شاره‌زا بیّت له‌ ئاین و بیرو باوه‌رپه‌که‌ی خویدا!.

ههر بوّیه ده‌بینین که‌سایه‌تیه‌کی مسوّلمانی خاوه‌ن بیرو
باوه‌ری راست و پاک، که‌یه‌کخواپه‌رستی و سوننه‌تی خوش
ده‌ویت و شوین پیّی گه‌وره پیاوچاکانی پیّشینی ئوممه‌تی
هه‌لگرتوه، به‌هۆی گوئیگرتنی له‌ که‌سانیک‌ی بی‌ دین و گومرا
کاریگه‌ری له‌سه‌ر دروست ده‌بیّت و گومان ده‌چیتته‌ نیو دلی
یه‌وه‌و، وت‌ه‌و نوسین و گومانه‌کانیان به‌ لاریی دا ده‌بات و
سه‌ره‌نجام ئه‌ه‌ویش گومرا ده‌بیّت و گومانی بوّ دروست ده‌بیّت
له‌ بیرو باوه‌رپه‌ راسته‌که‌یداو، سه‌ره‌نجام دوور ده‌که‌ویتته‌وه
له‌ ئاینی پیروزی ئیسلام، چونکه‌ هیشتا خودی که‌سه‌که‌
شاره‌زای ته‌واوی نه‌بوه له‌زانسته‌ شه‌رعیه‌کان!.

نمونه‌کانی فیتنه‌ی (الشبهات) گومان و دوو دلّیش
گرنگترینیان بریتین له‌:

ئه‌و گومانانه‌ی په‌یوه‌سته به‌خوای په‌روه‌ردگاری جیهانیان
به‌ ناو سیفات و کرداره به‌رزو پیروژه‌کانی و ته‌شریعات و
حوکم و فه‌رمان و قه‌ده‌غه‌ کراوه‌کانی، یان پیّغه‌مبه‌ری
ئیسلام محمد(صلی الله علیه وسلم) و پیّغه‌مبه‌رانی

تر(عليهم افضل الصلاة والسلام)، يان قورئان، يان هاوه لآنى بهرپرز، يان مهسه لهى قهدهر خير و شه ركهه، يان رورثى دوايى و نهو باسانهى كه شاراهن، يان يه كخوا په رستى و هاوه ل پهيدا كردن، يان سوننهت و داهينراوه كان، يان هه نديك په پيوستى و واجباته كان، يان حه رام كراوه كان، يان نهو شتانهى كه له سوننهتدا ناماز ه يان پيدر او وه له گه ل عه قلى نه م دا يه ك نا گريته وه!

كه وا بو پيوسته بهندهى باوه ردار زور به ته وا وه تى و گرن گيه وه بر وانيت له م نمونانه و خوى شار ه زابكات، له ريگه ي خويندنى زانستى شه رعى يان گو يگر تن له زانايان و بانگخوازانى سه ر راسته وه، بو نه وه ي نه كه ويته نا و فيتنه ي (الشبهات) گومان و دوو دلى، چونكه هه ركه س كه وتبيته نا و نه م گومانه وه، نه وه بيرو باوه ركه هى له ده ست دا وه و نه مسته م بوه ريگه ي راست و رهوانى دوزيببته وه بو جاريكى تر!

نه م فيتنه يه ش له دوو هو كارى سه ره كى يه وه سه رچا وه ده گريت:

يه كه م: گرتنه ده سه لات له لايه ن كه سانى كى به نا و مسولمان، يان به ئاشكرا بييا وه ر: هه ركات نه م جو ره ده سه لات دارانه

هاتنه سەر حوكم و ويستيان پيڭهيان بههيز بکهن، دهست دهکهن بهنوسينهوهی دهستورو ياسای دهستکرد، تاوهکو خه لکی مسولمان له نيگا و وهحيه خوايي يه کهه داببرن و، هيچ پهيوهنديهک له نيوان مروّف و خوی گه وره و دروستکاريه وه نه هيئن سه بارهت به حوكم کردن به ته شريعاتی خوايي و، له پيڭهیی دهيان و سه دان کاديرو نوسه رو تاريکبيرو شاره زايانه وه دهسه لاته کهه و ياسا دهستکرده کانی خويان جوان دهکهن له پيش چاوی مسولمانان و، سه رجه م ئه و حوكمه شه رعيا نه شی که زهره ری هه يه بو پيڭهیی دهسه لاته کهه، تانه ی لی دهدهن و گومان دهخه نه دلی مسولمانانه وه له سه راستی و دروستی فه رمان و قه ذهغه کراوه کان و حوكمه شه رعیه کان!

دووه م: زانای دوونیا ويست و به کريڭيراو: هه ر دهسه لاتيک ويستبيتي حوكمی خوی گه وره وه لا بنيت و، مسولمانان دوور بخرينه وه له بيرو باوه ری راست و دروست، ئه وه له پيڭهیی کوّمه ليک زانای دروستکراو، دوونیا ويسته وه!، به پيڭهیی پاره و سامانی دوونیاو ناو پله و پايه و دهسکه وته وه، توانيويه تی مسولمانان سه رقال بکات به هه نديک شتی لاوه کی يه وه و، له پيڭهیی کوپرو وتارو کرداره کان يانه وه گومان

بخه‌نه دلی مسوّلمانان له‌راستی و دروستی ئەم په‌یامه ئاسمانیه!، که به‌و شیوه‌یه گومان له‌دلی مسوّلمانانی کهم شاره‌زا دروست ده‌بیّت و، ئیتر رقیان له ئیسلام و به‌نامه‌که‌ی ده‌بیّت‌وه!، له‌گه‌ل ئەوه‌شدا به‌هه‌موو توانایه‌کیانه‌وه پال ده‌ده‌نه لای ئەو ده‌سه‌ل‌اته بی باوه‌ر‌ه‌وه و به‌رگری لی ده‌که‌ن و ده‌بنه پشتیوان و سه‌رخه‌ری ئەوان و، دژایه‌تی مسوّلمانانی سه‌ر راست ده‌که‌ن و به‌رامبه‌ریان ده‌وه‌ستنه‌وه!.

دووهم: فیتنه‌ی (الشهوات) چه‌زو ئاره‌زوو!.

بریتی یه له هه‌وا و هه‌وه‌س و ئاره‌زو، که‌پال به‌که‌سه‌که‌وه ده‌نیّت بو سه‌رپیچی فه‌رمانه‌کانی خوا و پیغه‌مبه‌ری خوا (صلی الله علیه وسلم) و ئەنجام دانی کرده‌وه‌ی خراپ به‌کرده‌وه!.

ئەم فیتنه‌ سامناکه‌ش زۆر به‌ر بلاوه له‌م سه‌رده‌مه‌ی ئیمه‌دا، زۆر که‌سیشی به‌لا‌ریدا بردوو، وه‌ نزیکه له‌که‌سانیکه‌وه که‌ خاوه‌ن ئیراده‌یه‌کی لاوازن و، هه‌ر ئەوه‌نده‌ی مسوّلمان که‌وته داوی شه‌یتان و نه‌فس و فیتنه‌ی ئاره‌زووه‌کانیه‌وه!، گه‌ر زوو فریای خۆی نه‌که‌و‌یت ئەوه‌ پی‌یه‌کانی هه‌ل‌ده‌خلیسکیّت و

به‌ره و هه‌لدیرو خراپه‌کاری ده‌بات!، به و هۆیه‌وه یان ئیمانه‌که‌ی له‌ده‌ست ده‌دات، یان به ته‌واوی ئیمانی لاواز ده‌بیت!.

نمونه‌کانی فیتنه‌ی (الشهوات) چه‌زو ئاره‌زووش گرن‌گترینیان بریتین له :

ئاره‌زوی مالّ و سامان و دزی و داگیرکردن، یان ئاره‌زووی داوین پیسی و شه‌پروال پیسی، یان ئاره‌زووی چونه شوینه خراپه‌کانی وه‌ك بارو قومارخانه‌و، هۆله‌کانی گۆرانی و هه‌لپه‌رکێ و گویگرتن له گۆرانی مۆسیقا، یان ئاره‌زووی خواردنه‌ چه‌رام کراوه‌کان و خواردنه‌وه کحولیه‌کان، یان له‌به‌رکردنی پۆشاک و جل و به‌رگی نیمچه‌پوت و ناشه‌رعی، یان ئاره‌زووی تیکه‌ل بونی ناشه‌رعی هه‌ردوو په‌گه‌زی نیرو مێ به‌ته‌نها، یان لاسایی کردنه‌وه‌ی بیباوه‌پان و له‌سنور ده‌رچوان، یان ئاره‌زووی ده‌سه‌لات و پله‌و پایه‌و ناوبانگ ده‌رکردن!.

ئهم فیتنه‌یه‌ش له دوو هۆکاری سه‌ره‌کی یه‌وه سه‌رچاوه ده‌گریت :

یہ کہہ م : زوربونی پارہو سامان : کہ ہرکات پارہو سامان
زیادی کردو خہلکی تہنہا لہخہمی پھیداکردنی مال و
سامانی دوونیا بون بہبی گویدانہ حہرام یان حہلال و
دوارپوژیان لہ یاد کرد!، ئەوکاتہ شہرو ئازاوەو فیتنہ
بہرۆکی مسولمانان دہگریت و، بہو شیویہ دەست دریزی
دہکەنہ سەر مال و سامان و ناموسی یہکتری و سەرہنجام
بو ہیچ کامیکیشیان نابیت!

دووہم : ہۆکارہکانی بلاو بونہوہی بہد رہوشتی و
خراپہکاری: ئەمەش بہہوی راگیانندن و تۆرہ
کۆمہلایہتیہکان و کردنہوہی دەیان سہنتہرو پیلانی گہورہو
سامناک بو سەرقال کردنی گہنجہکان و وروژاندنی لایہنی
ئارہزووہ شہہوانیہکانیان و، ئاسان کاری و رپیگہ کردنہوہ
بو ئەنجام دانی کاری بہد رہوشتی و خراپہ، لہنیوان
ہہردوو رہگہزی نیرو می دا، کہوای لیہاتوہ گری بہستی
ہاوسەر گیری بہرہو کال بونہوہو نہمان رۆشتوہو، کوران و
کچان بہ ئاسانی ناتوانن متمانہ بہیہکتری بکەن بو ئەنجام
دانی ئەو گری بہستہو، بہو شیویہ سەرہنجام کۆمہلگہ
بہرہو تیاچون و نہمان دہچیت!

که و ابو بزانه ئه‌ی مسوئمانی به‌رپړزو خوښه‌وویست: سه‌باره‌ت به‌م دوو فیتنه‌یه کومه‌لک له‌خه‌لکې به‌زانایې یه‌وه تیې که‌وتون! کومه‌لکېکېش به‌نه‌زانې و، کومه‌لکېکېش له‌نیوان زاناو نه‌زانه‌کاندا گیریان کرده‌و، سه‌ره‌نجام ئه‌وانیش گهر فریای خوږیان نه‌که‌ون ئه‌وه له‌رېگه‌یه‌که‌وه ده‌که‌ونه ناو فیتنه له‌ناو به‌ره‌که‌وه! ئه‌و کومه‌له‌شی که‌نیه‌ت پاک و دل‌سوژن بو‌خوای په‌روه‌ردگاریان و خه‌می قیامه‌تیاں له‌پېش خه‌می دوونیا‌یا‌نه‌وه‌یه‌خوای گه‌وره به‌ویستی خوږی به‌رچاو پوښنی کردون و پاراستونی له‌م فیتنه کاره‌سات باره‌دا جا بزانه تو‌له‌کام کومه‌لیان خوټ ده‌بینیته‌وه؟!.